

Záporový genitiv v banátské češtině

Karolína Vyskočilová

Žďárek, Litoměřice, 26.–27. listopadu 2011

vyskoczilova@seznam.cz

Obsah

- Banát – historie, kde
- záporový genitiv
- předchozí výzkum
- banátská mluvená čeština
- český mluvený korpus (ORAL)

20 km

RUMUNSKO

Dunaj

Nera

Nera

Rovensko

Svatá Helena

Eibentál

Negace – záporový genitiv

□ v Čechách

- archaický, knižní tvar
- spíše jen frazeologická spojení typu:
  - *Nebylo po něm **vidu** ani **slechu**.*
  - *Ani **oka** jsem nezamhouřil.*
  - *Potlesk neměl **konce**.*
- obvyklá je vazba akuzativní:
  - *Neměl **peníze**.* x *Neměl peněz.*

Předchozí výzkum

- Utěšený (60. léta, Helena, Gerník): ano
  - *nemněli sme **rozumu***
  - ***voříškuch** to nerodí*
  - *neří jinde **placu***

- Skulina (70./80. léta, Šumice): ano
  - *nemám žádných **vlasúch***

- Salzmann (80./90. léta, Rovensko): ano
  - *neří človjek s **toho** (není člověk s to)*

- Viková (90. léta, Bígr): nezmiňuje se

Příklady z banátské češtiny

- zatím přepsány 3 h nahrávek, 8000 slov, 8 mluvčích

- nenalezeno (z cca 50 možných výskytů)
  - *nemáme co*
    - (velmi frekventovaná vazba, „nic s tím nenaděláme“)
  - *nemáme peníze*
  - *nechce vejčka*
  - *neudělal ostudu*
  - *neudělal nic*

- pouze jeden: *neměla **čelofantu** (celofánu)*

Korpus ORAL (otagovaný)

- prvních 8 000 slov kopusu

- z toho podle tagů jen 100 genitivů
- v záporné větě jen 15 z nich

- žádný záporový genitiv, pouze vazby:
  - *(nebylo) hodně / málo sněhu*

Proč? (1)

- vzorky nejsou dostatečně průkazné
  - zvětšit objem dat (nahráno je asi o 15 hodin víc)
  - provést elicitaci
- „přílišný“ kontakt s českou češtinou
- jev se opravdu nevyskytuje hojně, protože jinak by byl zaznamenán Vikovou

Proč? (2)

- jev nebyl častý (v Bígru) ani předtím
  - Bígr (a Eibentál) byl v kontaktu s rumunštinou relativně často (20. století těžba uhlí, antracitu)
  - rumunština v podobných případech často využívá genitivních vazeb (obvykle ovlivněno předložkou)
  - neměli pravdu *n-au avut dreptate* (gen)
    - akuzativ by byl „*dreptatea*“.

Děkuji za pozornost.